

บทคัดย่อ

168829

ชื่อภาคนิพนธ์ : การมีส่วนร่วมของข้าราชการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ :
กรณีศึกษา เขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัด เชียงราย
ชื่อผู้เขียน : นายอมร ค่อเจริญ
ชื่อปริญญา : ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต (พัฒนาสังคม)
ปีการศึกษา : 2548

การศึกษาเรื่อง การมีส่วนร่วมของข้าราชการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในเขตพื้นที่ลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัด เชียงราย มีวัตถุประสงค์ 3 ประการคือ 1) เพื่อศึกษาระดับการมีส่วนร่วมของข้าราชการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ในเขตลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัด เชียงราย 2) เพื่อศึกษาปัจจัยที่มีผลต่อการมีส่วนร่วมของข้าราชการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ และ 3) เพื่อศึกษาปัญหาอุปสรรค เกี่ยวกับการมีส่วนร่วมของข้าราชการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในเขตลุ่มน้ำแม่จัน จังหวัด เชียงราย เครื่องมือที่ใช้ในการศึกษา คือ แบบสอบถาม โดยทำการสอบถามข้อมูลจากข้าราชการในพื้นที่ จำนวน 153 คน สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลได้แก่ ค่าร้อยละ ค่าความถี่ ค่าเฉลี่ย และค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน t-test และ F-test (One Way ANOVA)

ผลการศึกษา

พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามเป็นเพศหญิงมากกว่าเพศชาย โดยที่เกือบครึ่ง เป็นผู้ที่มีอายุ 36-45 ปี ส่วนใหญ่ เป็นผู้ที่มีสถานภาพสมรสอยู่ด้วยกัน มีการศึกษาดั้งแต่ระดับปริญญาตรี ขึ้นไป มีลักษณะงานที่เกี่ยวข้องกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม มีรายได้ครอบครัวต่อเดือน ก่อนหักค่าใช้จ่าย 12,001-20,000 บาท เป็นผู้ที่มีอาชีพอยู่ในพื้นที่ไม่เกิน 5 ปี มีอายุราชการ 11-20 ปี ส่วนใหญ่เป็นผู้ที่ไม่ได้เป็นสมาชิก/กรรมการกลุ่มทางสังคมใด ๆ และ เป็นผู้ที่เคยได้รับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ โดยที่มีระดับการได้รับข้อมูลข่าวสารในภาพรวมอยู่ในระดับปานกลาง สื่อที่มีการได้รับข้อมูลข่าวสารเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฯ ในระดับมาก ได้แก่ โทรทัศน์ วิทยุ และหนังสือพิมพ์ และส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ทรัพยากรธรรมชาติอยู่ในระดับสูง

168829

การมีส่วนร่วมของข้าราชการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ พบว่า การมีส่วนร่วมในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในภาพรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาแยกเป็นรายด้าน พบว่า ข้าราชการมีส่วนร่วมด้านการดำเนินการอนุรักษ์มากที่สุด รองลงมาคือ ด้านการวิเคราะห์วางแผน แก้ไขปัญหา และด้านการติดตามประเมินผล ตามลำดับ

ปัจจัยที่ส่งผลต่อการมีส่วนร่วมของข้าราชการในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ ได้แก่ ระดับการศึกษา ลักษณะงาน ระยะเวลาที่อาศัยอยู่ในพื้นที่ อาชวราชการ การได้รับข้อมูลข่าวสารและ ความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับการอนุรักษ์ ฯ

ปัญหาอุปสรรคที่พบ ได้แก่ ข้าราชการไม่ค่อยมีส่วนร่วมในการวิเคราะห์ปัญหา วางแผน แก้ไขปัญหาและการดำเนินการอนุรักษ์รวมถึงขาดการติดตามประเมินผลการปฏิบัติงานอย่างจริงจัง และต่อเนื่อง มีการโยกย้ายข้าราชการในพื้นที่บ่อยทำให้ขาดความต่อเนื่องในการปฏิบัติงาน การทำงานไม่สอดคล้องกัน ขาดอุปกรณ์หรือสื่อที่จะใช้ในการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนได้รู้ถึงโทษ และข้อเสียของการตัดไม้ทำลายป่า ข้าราชการบางคนทำผิดเอง และยังขาดจิตสำนึกในการอนุรักษ์

ข้อเสนอแนะ

1. หน่วยงานส่วนกลาง ควรมีการกำหนดแผนงาน และกิจกรรมการอนุรักษ์ที่ชัดเจน รวมถึงจัดสรร งบประมาณ บุคลากร ในการทำงานด้านการอนุรักษ์ให้แก่พื้นที่ ให้มากขึ้น
2. ควรเพิ่มการประชาสัมพันธ์ อบรมให้ความรู้แก่ข้าราชการในพื้นที่ เพื่อสร้างความรู้ ความเข้าใจและความตระหนักถึงความสำคัญของการอนุรักษ์ โทษ/ข้อเสียของการตัดไม้ทำลายป่า และการเพาะปลูกที่ถูกต้อง โดยใช้สื่อต่าง ๆ โดยเฉพาะสื่อประเภทโทรทัศน์ และวิทยุ
3. ข้าราชการควรเข้ามามีบทบาทในการส่งเสริม สนับสนุน ให้ความรู้เกี่ยวกับอนุรักษ์แก่ประชาชนในพื้นที่ ให้มากขึ้น
4. ควรมีการวิเคราะห์วางแผนแก้ไขปัญหา ดำเนินกิจกรรมการอนุรักษ์ และติดตาม ประเมินผลอย่างต่อเนื่อง โดยอาศัยหลักการมีส่วนร่วมของประชาชน ภาคเอกชน หน่วยงานรัฐ และข้าราชการในพื้นที่ให้มากขึ้น ในการอนุรักษ์ทรัพยากรป่าไม้ในทุกชั้นตอน

ABSTRACT

168829

Title of Research Paper : Government Officers Participation in Forest Conservation
A Case Study of Mae Chan River Area in Chiangrai
Province

Author : Mr.Amorn Torchareon

Degree : Master of Arts (Social Development)

Year : 2005

The study was conducted for the following objectives : (1) to examine the level of government officials, participation in forest conservation in the Mae Chan river area, Chiangrai Province; 2) to identify the factors influencing their participation; and 3) to reveal the problems of their participation in forest conservation. A questionnaire was employed to gather the data from 153 government officials in the local area. The data were analyzed by using percentage, frequency, mean standard deviation, t-test and F-test (One-Way ANOVA).

The findings were summarized below :

Most of the respondents were female. Nearly half were 36-45 years old. The majority were married and lived with their spouses, They had a Bachelor's degree or higher. Their work was related to natural resource and environment conservation. The gross monthly household income was 12,001 – 20,000 baht. They lived in the area for not more than 5 years. The number of working years was 11-20. Most were not members of any social group. They used to attend training courses on forest conservation. They received related information at a modulate level. The media from which they received information on natural resource and environment conservation most were television, radio, and newspapers, respectively. Most had a good knowledge and understanding about natural resource conservation.

Overall, the government officials participated in forest conservation at a modulate level. They participated most in carrying out forest conservation activities,

168829

followed by analysis and planning of problem-solving, and follow-up and evaluation, respectively.

The factors found to significantly influence the government officials' participation in forest conservation were education, nature of work, number of residential years in the area, number of working years, getting news and information, and knowledge and understanding about forest conservation.

The problems of forest conservation participation were that the government officials hardly participated in analyzing the problems and setting a plan to solve them and to conserve the forests. They also hardly follow up the performance seriously and continuously. The government officials in the area were often transferred to work elsewhere, so there was lack of work continuity and the work did not move in the same direction. There was scarcity of communication media for public relations to make the people realize the harmful effects of forest destruction. Some government officials themselves were wrong doers and lacked of a feeling of the necessity to conserve forest.

Recommendations

1. The central administration should set a clear plan and activities and allocate more budget and more personnel to conservation work in the area.

2. More public relations should be carried out. Government officials in the area should undergo training to have a better knowledge and understanding of forest conservation and to realize the importance of forest conservation, the destructive effects of deforestation, and a correct method of cultivation. Different types of media, especially television and radio, should be used to spread the knowledge.

3. The government officials should play a role in promoting forest conservation and spread knowledge about it to people in the area.

4. There should be analysis and planning of problem-solving, continuous implementations of conservation activities, and continuous follow-up and evaluation based on the principle of participation from the people, the private sector, the public sector and the government officials in the area. The participation from all these parties should be at all the stages.